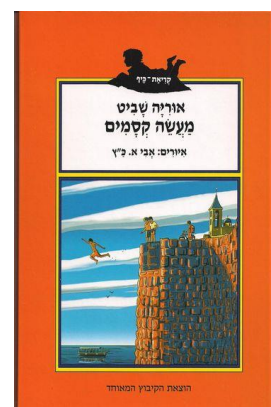

מעשה קסמים

כתב אוריה שביט

אייר: אבי א. כ"ץ

הוצאת הקיבוץ המאוחד 2012

על הספר

מעשה קסמים הוא סיפור הרפתקה שמתרחש בחופש הגדול בעכו. גיבור הסיפור הוא כמאל, ילד בישן, בעל דמיון מפותח. חבריו הטובים יסמין ובוריס נסעו מהעיר ושאר החברים שלו עוסקים ב"במשחקי גבורה" שכמאל אינו משתלב בהם. לאחר שמצלמתו הולכת לאיבוד פונה כמאל לאחיו הגדול, סטודנט לרפואה וקוסם בשעות הפנאי, שעוזר לו לפתור כתב חידה מיסתורי ולמצוא את המצלמה. אוריה שביט בחר כגיבורי הסיפור משפחה ערבית – ישראלית, החיה ומתפקדת בחברה הישראלית, אך שומרת ומקיימת את מנהגיה המסורתיים. במצעד הספרים הספר מיועד לכיתות ד-ו

הפעלות וביקורת על הספר אפשר למצוא באתר דףדף

<http://www.dafdaf.co.il/Details.asp?MenuID=1&SubMenuID=142&PageID=3404&Ot=%EE>

הפעלות – לקוראים

מלבד סיפור הרפתקה מתייחס הסופר למספר נושאים מגוונים, חברתיים ורגשיים. גם אנחנו בהפעלות לספר זה נתייחס לאותם תחומים.

1. לחץ חברתי

בעמ 10 אומרים החברים לכמאל: "כמאל לא יעז לקפוץ" אמר חאמד, "הוא הכי פחדן בכיתה, הכי פחדן בשכונה, הכי פחדן בעולם..."

- מה תגובתו של כמאל לדברי החברים?
 - האם כמאל נכנע ללחץ החברתי שהפעילו עליו חבריו?
 - מה הייתם, אתם עושים במקרה כזה?
 - דונו ביניכם בקבוצה:
- מי אמיץ יותר, זה שנכנע ללחץ חברתי ועושה את מה שהחברים מבקשים ממנו, או זה שמסרב להיכנע ללחץ חברתי, כי המעשה שנדרש ממנו לעשות אינו ראוי בעיניו? נמקו והסבירו את עמדתכם.

2. פחד וחששות

במהלך הסיפור מגלים הקוראים אצל כמאל עולם של פחד וחששות.

- ממה פוחד כמאל?
- מה הקשר בין המכתבים המסתוריים לפחדיו של כמאל?
- מי עוזר לו להתגבר על הפחד וכיצד?

3. דמיון

- היכן בסיפור בא לידי ביטוי הדמיון של כמאל?
- כיצד עוזר הדמיון לכמאל להתגבר על פחדיו?

4. חברות

- מיהו החבר הטוב של כמאל וכיצד באה לידי ביטוי חברותם?
- מה אתם יכולים לומר על התנהגותו החברתית של בסאם?
- מה אתם יכולים לומר על התנהגותם החברתית של חאמד ואחמד?
- מדוע אפשר לומר על פהמי שהוא חבר אמיתי ולא רק אח?
- כיצד עזר פהמי לכמאל להתגבר על פחדיו?

5. מאפייני המשפחה: מנהגים ואורחות חיים

- במה עוסקים הוריו של כמאל?
- מי הם אחיו ומה הם עושים?
- היכן מתגוררת המשפחה?
- מתי מתרחש סיפור העלילה?
- מה למדתם מן הסיפור על צום הרמאדן?
- כיצד חוגגת המשפחה את צום הרמאדן?

6. עיתון משפחתי

- מה דעתכם על עיתון המשפחה שיצר כמאל? נסו גם אתם להכין עיתון משפחתי שלכם.
- חלקו אותו למדורים ולראיונות משפחתיים שונים. הביאו את העיתונים (השבועיים או החודשיים) שהכנתם לתצוגה בכיתה.

איורים

לאיורים בספרים יש מספר תפקידים:

1. להרחיב את הטקסט הכתוב. להוסיף לו מימדים שאינם כתובים בסיפור.
2. לתת פירוש נוסף לטקסט הכתוב.
3. להעצים את חוויית הקריאה המילולית.

לפניכם שני איורים מתוך הסיפור, שאייר אבי א. כ"ץ..
התבוננו בהם ואמרו לאיזה סוג של איור הם שייכים, ומה תפקידם בסיפור הזה.

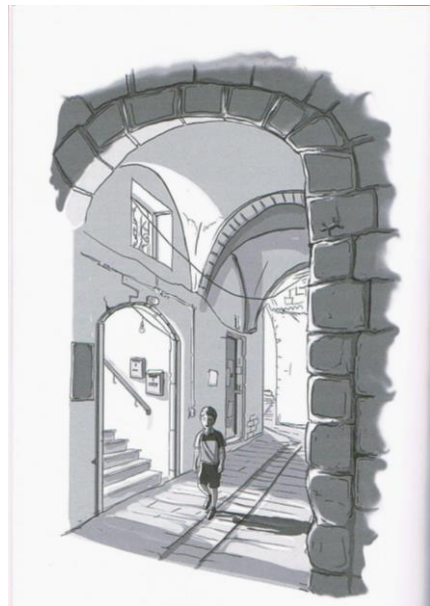
שאלו את עצמכם:

- מה מתאר האיור?
- מה מוסיף האיור לטקסט המילולי?
- האם אני מעדיפה ספר מאויר? (נמקו)

איור מס 1 (מופיע בעמ' 9 בספר)

איור מס 2 (מופיע בעמ' 51 בספר)

על כתיבת סיפורים

הילד המספר משתף את הקוראים בלבטיו איך לפתוח את הסיפור שלו. וכך הוא כותב:
"לכל סיפור צריכה להיות התחלה, אבל מה ההתחלה של הסיפור הזה, אני לא בטוח..."
אחרי מספר אפשרויות הוא מחליט:

" בעצם, הכי טוב שאתחיל ברגע הזה:"(עמ' 5)

- מדוע, לדעתכם בחר המספר בפתיחה זו מכל האפשרויות?
- מה לדעתכם תורמת פתיחה זו לסקרנותו של הקורא?
- מהו המידע שמעביר המספר לקורא דרך אגב?
- האם גם אתם הייתם מציעים לפתוח את סיפורו ברגע שבו פתח אותו?

בסיום הסיפור כותב המספר: "לכל ספור צריכה להיות התחלה, אבל לא לכל סיפור חייב להיות סוף"(עמוד 76)

- מה דעתכם על משפט זה? האם לדעתכם אין לסיפור זה סוף?

כתב חידה

עלילת הספר מתפתחת באמצעות כתבי חידה שמכוונים את כמאל אל מציאת המצלמה שלו. כמאל מנסה לפענח את כתבי החידה המגיעים במעטפות תכולות, ומקבל עוד מעטפה. תוך כדי פענוח כתבי החידה כמאל מתגבר על פחדים שונים.

כתב החידה הראשון שלח אותו להתקשר " למקום שבו אנשים מרוצים כשהם יוצאים עם פחות ממה שיש להם כשהם נכנסים"(עמוד 19)

- מה הם המקומות שכמאל הציע, שמתאימים לפתרון החידה?
- על איזה פחד התגבר כמאל בדרכו לפתרון החידה?
- מה היה כתב החידה השני?
- מה היה פתרון כתב החידה השני?
- על איזה פחד התגבר כמאל בדרכו לפתרון כתב החידה השני?
- מה היה כתב החידה השלישי?
- במה קידם את כמאל פתרון החידה השלישי?
- מה היה כתב החידה הרביעי?
- לאן נסע כמאל כדי לפתור את החידה הזו?
- במה קידמה אותו נסיעה זו?
- מה היה כתב החידה החמישי?
- על איזה פחד התגבר כמאל בדרכו לפתרון כתב החידה החמישי?

מקום התרחשות העלילה

- מה שם העיר שבה בעיקר מתרחש עיקר העלילה?
- בספר מוזכרים מקומות נוספים. מה הם?
- אילו אתרים בעיר מגוריו של כמאל מתוארים בספר? מה אתם לומדים על המראה שלהם?

הכינו:

ד"ר רחל עזוז

ד"ר איה מרבך

מחברות סדרות ספרי הלימוד "לשון ועוד", "לקרוא ועוד", "עברית ועוד".